

➤ ШВЕЙЦАРСЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ ПРОЄКТ «ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ ДЛЯ РОЗВИТКУ ДЕМОКРАТИЧНОЇ ОСВІТИ»

ПРОФІЛЬН@

Реформа старшої
школи

РЕФОРМА ПРОФІЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ: МЕТА, ЗМІСТ, ВИКЛИКИ

ПРОФІЛЬН@
Реформа старшої
школи

Алла БОНДАР,
експертка Швейцарсько-українського
проєкту **DECIDE**

Реформа профільної середньої освіти – складова реформи НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА (3 етап)

ПРОФІЛЬНЕ
Реформа старшої школи

8-М КЛЮЧОВИХ КОМПОНЕНТІВ

/01 Новий зміст освіти, заснований на формуванні компетентностей, необхідних для успішної самореалізації в суспільстві.

/02 Умотивований учитель, який має свободу творчості й розвивається професійно.

/03 Наскрізний процес виховання, який формує цінності.

/04 Децентралізація та ефективне управління, що надасть школі реальну автономію.

/05 Педагогіка, що ґрунтується на партнерстві між учнем, учителем і батьками.

/06 Орієнтація на потреби учня в освітньому процесі, дитиноцентризм.

/07 Нова структура школи, яка дозволяє добре засвоїти новий зміст і набути компетентності для життя.

/08 Справедливий розподіл публічних коштів, який забезпечує рівний доступ усіх дітей до якісної освіти.

ВИПУСКНИК/ВИПУСКНИЦЯ НУШ

Чому виникла необхідність реформувати старшу школу?

Передумови реформи

Учні 10-11 класів мають **15+ предметів**, які потрібно опановувати на глибокому рівні

Учнівство **не має широкого вибору профілів** і предметів / курсів

Дослідження показують **розрив у результатах навчання** між учнями з міст і сіл

11-річний термін навчання не відповідає практиці країн ЄС, частиною якого планує стати Україна

Профорієнтаційна робота в школах часто має **формальний характер**

Учнівство практично **не має впливу на те, що вивчати**

Попри наявність понад 20 назв профілів, **за гуманітарними навчається більш ніж половина учнів**

Чому виникла необхідність реформувати старшу школу?

Українські учні показують нижчі результати, ніж у середньому країни ОЕСР

Результати України

	2018	2022	Різниця
Математична грамотність	453 бали	441 бал	-12 балів
Читацька грамотність	466 балів	428 балів	-38 балів
Природничо-наукова грамотність	469 балів	450 балів	-19 балів

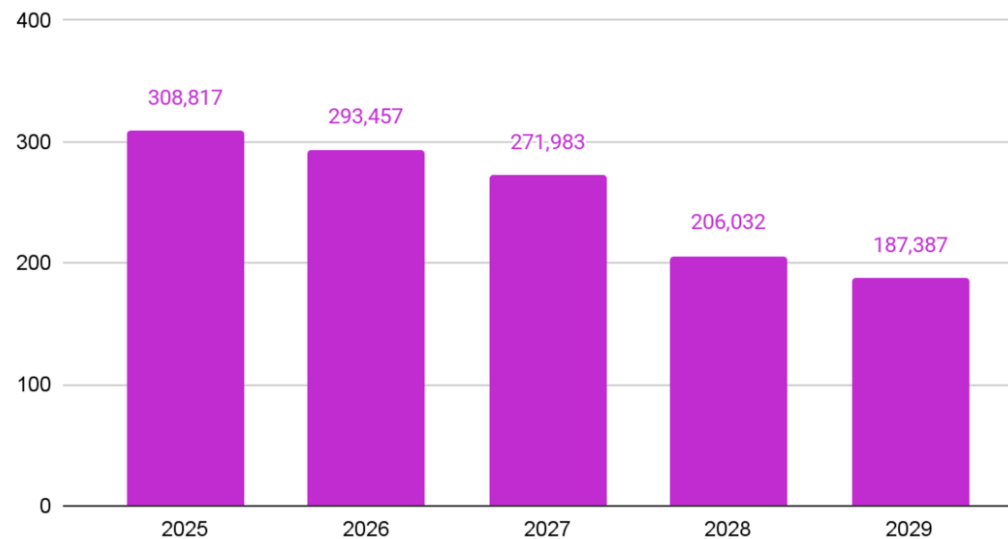
Середній результат країн ОЕСР

	2018	2022
Математична грамотність	489	472
Читацька грамотність	487	476
Природничо-наукова грамотність	489	485

Демографічна ситуація погіршується

Прогнозні дані щодо кількості першокласників

Ідеальний сценарій, який не враховує міграцію населення:

Що відбудуватиметься?

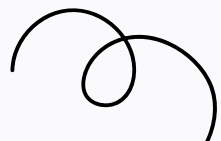
ПРОФІЛЬНЕ
Реформа старшої школи

У 2030 році майже
1,2 млн учнів* будуть
навчатися в академічних
ліцеях і професійних
коледжах**

* зараз вони навчаються в 5-7 класах

** 45%, згідно з планами МОН, підуть
навчатися в ЗП(ПТ) / ЗФПО

Прогнозована кількість
академічних ліцеїв з огляду
на кількість учнів - **1800-2000**

Що зміниться насамперед?

ПРОФІЛЬНЕ

Реформа старшої школи

СПРЯМУВАННЯ

академічне

(поглиблене вивчення предметів (курсів) і підготовка до вищої освіти);

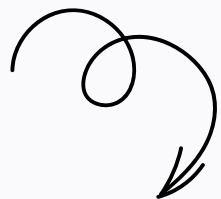
професійне

(орієнтоване на ринок праці; акцент на порівняно швидке здобуття професії).

ЦИКЛИ

профільно-адаптаційний
(10-й рік навчання)

профільний
(11-12 роки навчання)

Що зміниться насамперед?

ПРОФІЛЬНЕ
Реформа старшої школи

Як учні будуватимуть свій освітній шлях

Усі учні вивчатимуть обов'язкові предмети й курси (ядро)

1

Вибір профілю навчання — напряму, дисципліни якого учень вивчатиме поглиблено

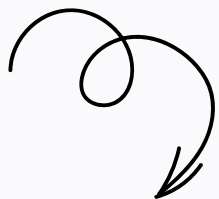
РІВНІ ВИБОРУ:

2

Вибір курсів у межах профілю — додаткові предмети / курси за обраним напрямом

3

Вибір курсів поза профілем для врахування різних інтересів

Що зміниться насамперед?

ПРОФІЛЬНЕ

Реформа старшої школи

Кластери профілів

Мовно-літературний

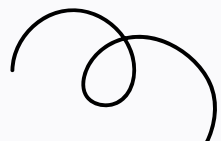
українська мова
й література, іноземні мови
та літератури тощо

STEM

природничі науки, ІТ,
математика тощо

Суспільно-гуманітарний

історія, правознавство,
психологія, соціологія
тощо

Що зміниться насамперед?

ПРОФІЛЬНЕ
Реформа старшої школи

Приклад траєкторії учня: біотехнологічний профіль, 12 клас

Обов'язкові для всіх предмети й курси

- Українська мова і література
- Математика
- Історія і громадянська освіта
- Фізична культура

Профільні предмети й курси

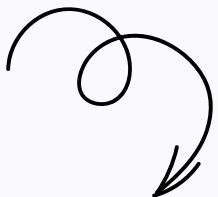
- Математика
- Біологія
- Хімія
- Фізика
- ІТ
- Біотехнології

Вибрані предмети в межах профілю

- Промислова математика
- Комбінаторний аналіз
- Інформатика для інженерів
- Комплексні числа

Вибрані предмети поза профілем

- Історія підприємництва
- Вигадані літературні світи
- Правознавство для життя

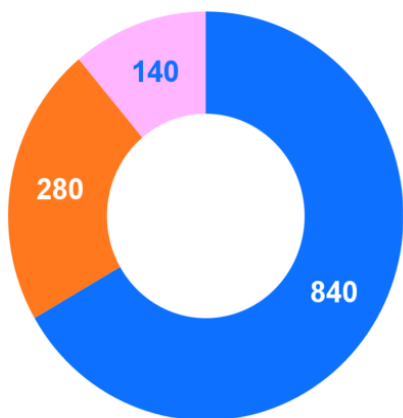

Що зміниться насамперед?

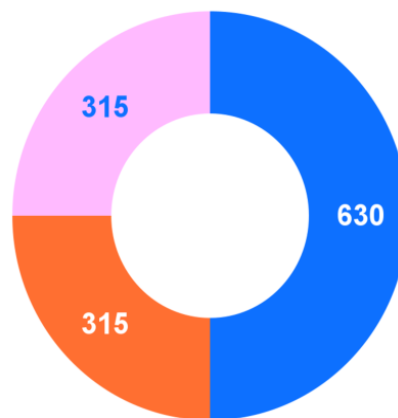
ПРОФІЛЬНЕ

Реформа старшої школи

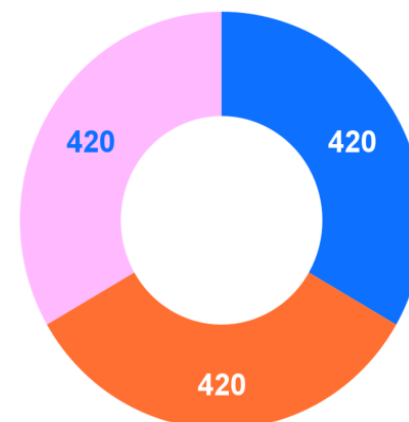
Кількість навчальних годин

10 клас

11 клас

12 клас

 Обов'язкових для всіх курсів / предметів

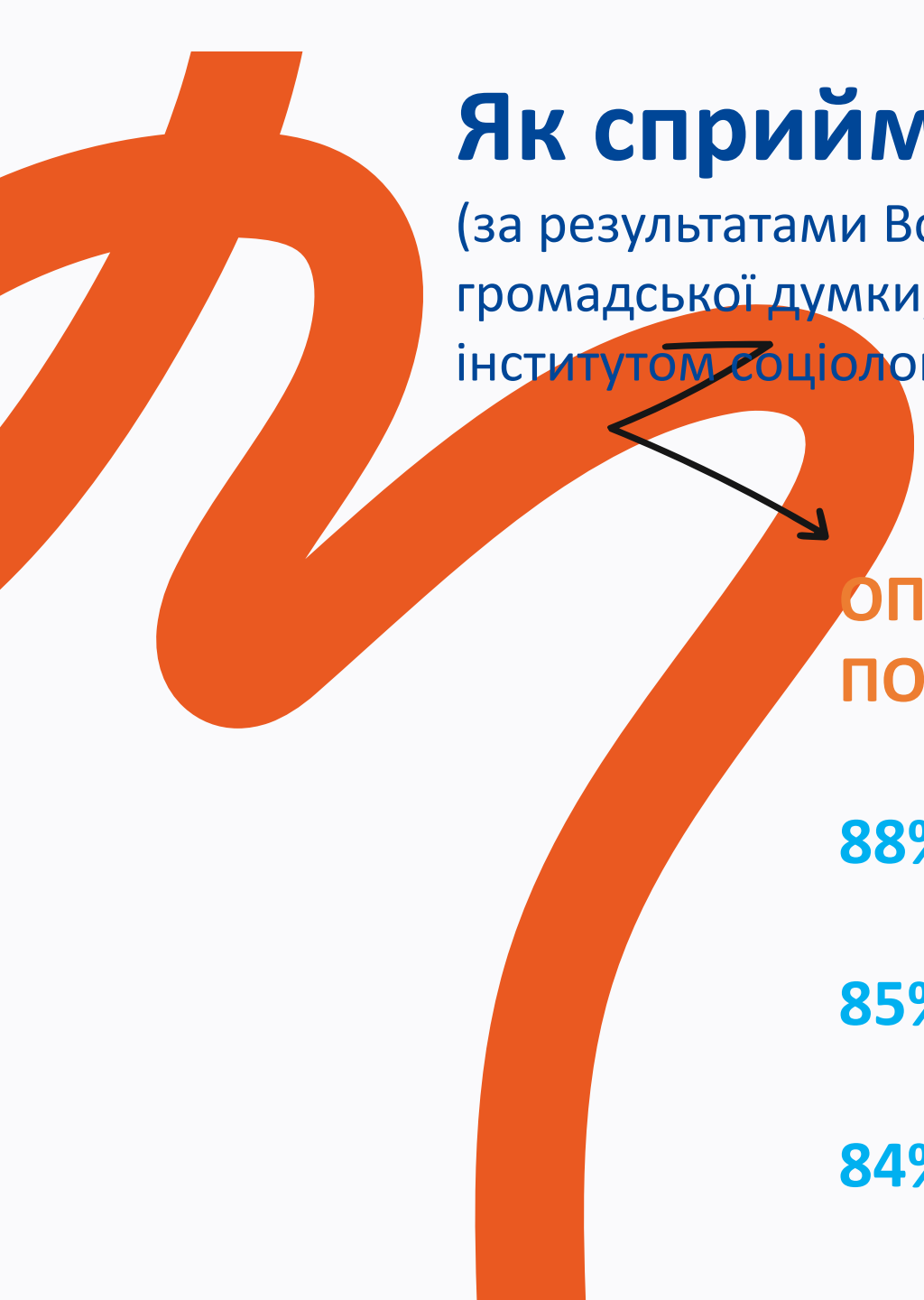
 Курси / предметів за обраним профілем

 Вибіркових курсів / предметів

Як сприймається реформа?

(за результатами Всеукраїнського дослідження громадської думки, проведеного Київським міжнародним інститутом соціології у квітні-травні 2024 року)

ПРОФІЛЬНЕ
Реформа старшої школи

ОПИТАНО понад 80 тисяч респондентів
ПОЗИТИВНО СТАВЛЯТЬСЯ:

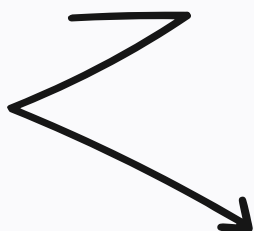
88% - керівників шкіл

85% - керівників органів управління освітою

84% - учителів

Як сприймається реформа?

(за результатами Всеукраїнського дослідження громадської думки, проведеного Київським міжнародним інститутом соціології у квітні-травні 2024 року)

**СХВАЛЮЮТЬ ІДЕЮ ПРО МОЖЛИВІСТЬ ОБИРАТИ ПРЕДМЕТИ І
ВВАЖАЮТЬ, ЩО ЇЇ МОЖНА РЕАЛІЗУВАТИ:**

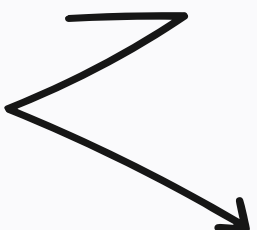
76% - керівників органів управління освітою

71% - керівників закладів загальної середньої освіти

65% - учителів

Як сприймається реформа?

(за результатами Всеукраїнського дослідження громадської думки, проведеного Київським міжнародним інститутом соціології у квітні-травні 2024 року)

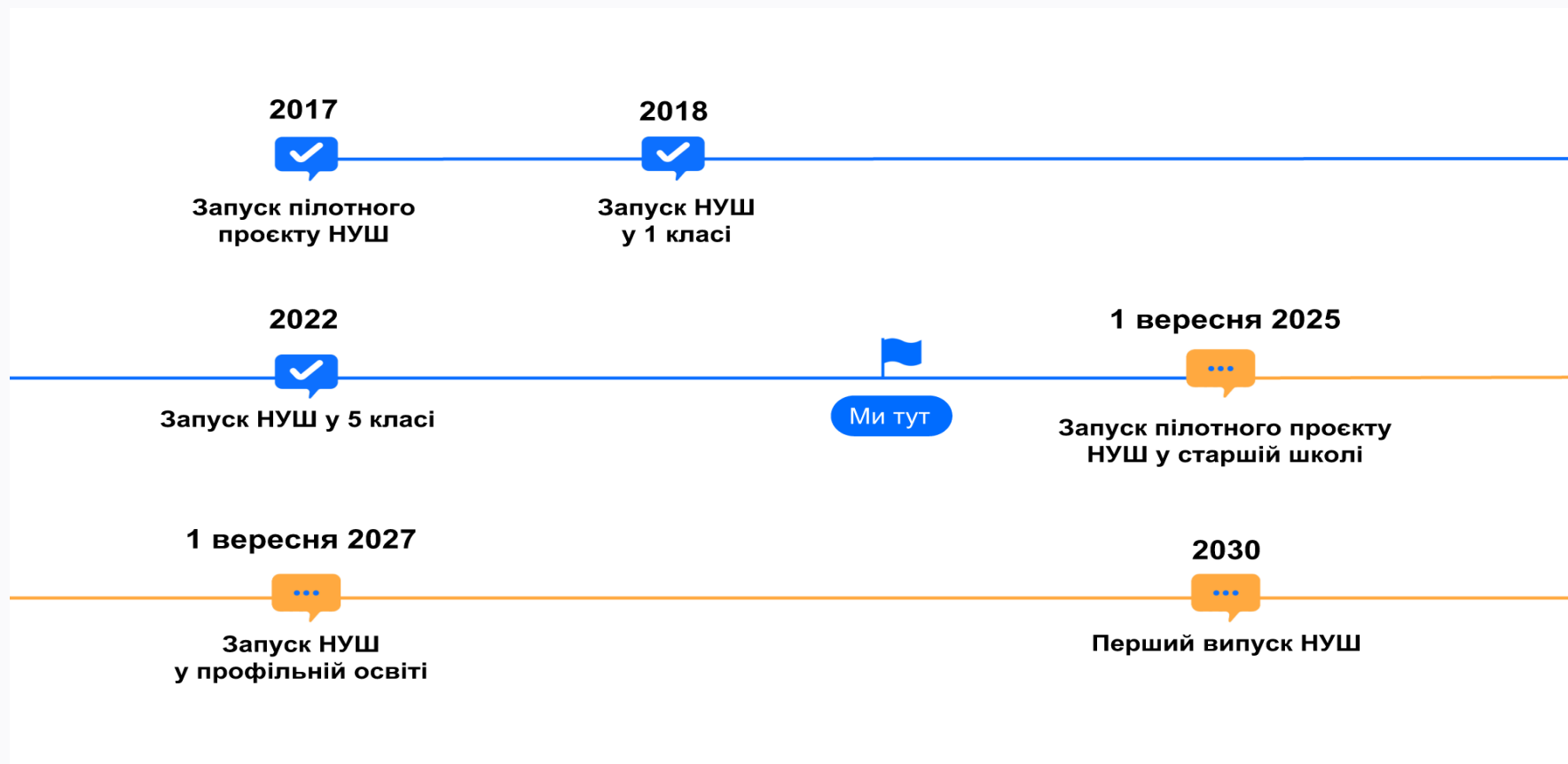
НАВЧАННЯ В АКАДЕМІЧНИХ ЛІЦЕЯХ (у більш віддалених від дому закладах освіти, але з кращими умовами) ПІДТРИМУЮТЬ:

72% - учнів та студентів (шкіл, закладів професійно-технічної та фахової передвищої освіти)

60% - батьків учнів 10-11 класів

39% - батьків учнів 5-6-х класів не погодилися б

2027 рік – старт профільної старшої школи

ПРОФІЛЬНА

Реформа старшої
школи

Стратегічні напрями реформи

Моделювання мережі
академічних ліцеїв

Формування профілів

Система
забезпечення
якості
освіти

Розвиток
кадрового
потенціалу

Зміст
освіти

Зв'язок з
ринком
праці

Співпраця із
ЗВО

Розвиток
інфраструктури

Фінансові і
майнові
питання

Який академічний ліцей можна буде вважати «найкращим» на старті реформи?

ПРОФІЛЬНЕ
Реформа старшої школи

Навчатимуться у будівлі лише діти старшого шкільного віку (унікальне середовище для навчання, позаурочної роботи і спілкування)

Чисельність 100 і більше учнів на паралелі дасть можливість організувати навчання за всіма профілями, що задовольнить освітні запити всіх старшокласників, а вчителів забезпечить достатнім педнавантаженням

До педагогічної діяльності будуть залучені вчителі, які «спеціалізуватимуться» виключно на роботі з учнями старшої вікової групи і викладанню «профільних» предметів

Матиме сучасну навчальну базу, яка буде постійно оновлюватися

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra
За підтримки Швейцарії

DECIDE
Центрально-український проєкт
ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ ДЛЯ РОЗВИТКУ
ДЕМОКРАТИЧНОЇ ОСВІТИ

DOCCSU
ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ

КІЛЬКІСТЬ СТАВОК ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ У ЛІЦЕЇ, ЗАЛЕЖНО ВІД КІЛЬКОСТІ УЧНІВ ТА КІЛЬКОСТІ КЛАСІВ

Показники		24 учні / 1 клас	24 учні/4 класи
10 клас	Вибіркові курси, які фінансуються з бюджету	140	$140 \cdot 3 = 420$
	Обов'язкові освітні компоненти за профілем	280	280
	Базові освітні компоненти	840	840
	Поділ на підгрупи (Наказ МОН № 128 від 20.02.2002 (із змінами))	-	245
Кількість годин для 10 класу/паралелі		1260	1785 / 7140
11 клас	Вибіркові курси, які фінансуються з бюджету	315	$315 \cdot 3 = 945$
	Обов'язкові освітні компоненти за профілем	315	315
	Базові освітні компоненти	630	630
	Поділ на підгрупи (Наказ МОН № 128 від 20.02.2002 (із змінами))	-	280
Кількість годин для 11 класу/паралелі		1260	1890 / 7560
12 клас	Вибіркові курси, які фінансуються з бюджету	420	$420 \cdot 3 = 1260$
	Обов'язкові освітні компоненти за профілем	420	420
	Базові освітні компоненти	420	420
	Поділ на підгрупи (Наказ МОН № 128 від 20.02.2002 (із змінами))	-	210
Кількість годин для 12 класу/паралелі		1260	2310 / 9240
Загальна кількість годин		3780	23940
Кількість ставок		6	38

Окремі об'єктивні обставини, що потрібно врахувати

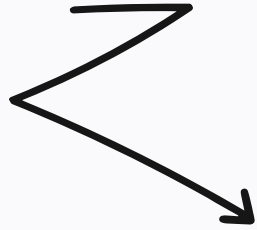
Не всі діти, які наразі навчаються у 5-7-х класах оберуть для продовження навчання після 9-го класу академічні ліцеї громади

Проектна потужність закладів загальної середньої освіти

Демографічна ситуація

Забезпечення педагогічними працівниками

ОКРЕМІ ОБ'ЄКТИВНІ ОБСТАВИНИ, ЩО ПОТРІБНО ВРАХУВАТИ

Діючі в громаді ліцеї мають у своєму складі гімназії і початкові школи

Створення належної матеріально-технічної бази для профільної школи потребуватиме значних витрат коштів із місцевого бюджету

10 клас – адаптаційний і по його закінченні учень має право обрати інший профіль

АНАЛІЗ СИТУАЦІЇ
КОНСТРУКТИВНИЙ ДІАЛОГ
СПІВРОБІТНИЦТВО
ОБГРУНТОВАНІ РІШЕННЯ

ЯКІСНА ОСВІТА ДЛЯ ДІТЕЙ